

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **J. R.**, zastoupený JUDr. Denisem Mitrovičem, advokátem se sídlem Mírové nám. 274, Týniště nad Orlicí, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2020, č. j. MPSV-2020/25206-918, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 2. 2021, č. j. 32 Ad 11/2020-35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal o příspěvek na zvláštní pomůcku – pořízení motorového vozidla. Ten mu však nebyl přiznán, protože žalobce nemá žádné ze zákonem vymezených zdravotních postižení, které přiznání příspěvku umožňují.

[2] Žalovaný v záhlaví uvedeném rozhodnutí zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 2. 5. 2019, č. j. 47313/19/RK, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o příspěvek na zvláštní pomůcku – pořízení motorového vozidla, a toto rozhodnutí potvrdil.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, o které Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem rozhodl tak, že ji zamítl.

[4] Krajský soud dospěl k závěru, že zdravotní stav žalobce byl oběma posudkovými orgány, tedy lékařskou Okresní správou sociálního zabezpečení a Posudkovou komisí MPSV, posouzen v souladu s platnou právní úpravou. Posudek Posudkové komise MPSV je úplný, neobsahuje žádný vnitřní rozpor, zohledňuje podstatné okolnosti projednávané věci a je způsobilým podkladem pro rozhodnutí. Vyplývá z něj, že žalobce nemá žádné z postižení, se kterými zákonodárce spojuje nárok na příspěvek na motorové vozidlo podle § 9 odst. 2 a 4 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o poskytování dávek“). Krajský soud nemohl vzít ohled na lékařskou zprávu předloženou zástupcem žalobce při jednání soudu, protože při přezkoumání rozhodnutí musí vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Nadto však dodává, že ani tato zpráva by závěr soudu nijak nezměnila. Žalovaný zároveň nezasáhl do procesních práv žalobce, když mu po seznámení s posudkovým výrokem dal pětidenní lhůtu na seznámení se se správním spisem.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel namítá, že krajský soud v rozporu se zákonem zamítl jeho důkazní návrh. Porušil také zásadu volného hodnocení důkazů, když předem hodnotil důkazy, aniž by je provedl. Vadou správního řízení bylo neshromáždění objektivních důkazů prokazujících skutečný zdravotní stav stěžovatele. Touto námitkou se následně krajský soud nezabýval dostatečně a zatížil tak své rozhodnutí nezákonností. Krajský soud jednak nekriticky vycházel z rozhodnutí posudkové komise, zároveň však tuto ryze odbornou otázku posoudil sám, aniž by připustil znalecký přezkum závěrů posudkové komise. K takovému závěru dospěl, i když mu byly předloženy lékařské zprávy, které závěry posudkové komise zpochybňují. Pokud krajský soud nemohl předložené lékařské zprávy vyhodnotit jako důkazy, měl k nim přistoupit jako k podnětu pro přezkum závěrů posudkové komise. Žalovaný neumožnil stěžovateli seznámit se se správním spisem a vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí. I když byly správní orgány obeznámeny se zdravotními omezeními stěžovatele, pouze mu bylo písemně sděleno, že se může k podkladům do 5 dnů vyjádřit, aniž by mu byla zaslána kopie posudku posudkové komise. Správní orgán mu výslovně nesdělil, že má právo nahlédnout do spisu, pouze uvedl, že právo na nahlédnutí do spisu není dotčeno.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry uvedenými v rozsudku krajského soudu. Zdravotní stav stěžovatele byl posouzen přesvědčivě a úplně. Posudková komise dospěla k závěru, že zdravotní postižení stěžovatele nespadá pod žádné z postižení uvedených v taxativním výčtu zákona o poskytování dávek. Odkázanost na invalidní vozík navíc sama o sobě nenaplnuje podmínky pro přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku. Co se týče stěžovatelem předložené lékařské zprávy, ta se zaměřuje na popis zvládání základních životních potřeb, což však nebylo předmětem posouzení pro příspěvek na zvláštní pomůcku. O možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí byl

pokračování

stěžovatel poučen standardně a lhůta k vyjádření by mu byla prodloužena, pokud by o to požádal. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je přípustná a lze ji projednat.

[9] Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek ze stěžovatelem uplatněných důvodů a shledal, že kasační stížnost není důvodná. Stěžovatel nesplnil podmínky pro přiznání příspěvku na motorové vozidlo. Z lékařských zpráv a posudků vyplývá, že je schopen chůze s pomocí francouzských holí či rolátoru, až na delší vzdálenosti používá invalidní vozík. Ani těžké funkční poruchy pohyblivosti postižením tří a více funkčních celků pohybového ústrojí z dostupných podkladů dovodit nelze.

[10] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve tímto důvodem. Bylo by předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by napadené rozhodnutí krajského soudu skutečně nepřezkoumatelné či založené na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé. Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS, či ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS). Napadený rozsudek nelze považovat za nepřezkoumatelný. Krajský soud se vypořádal se všemi žalobními námitkami, jednotlivě je posoudil a v dostatečném rozsahu, přehledně, logicky a srozumitelně zdůvodnil své závěry. Stěžovatel ostatně ani nijak neupřesnil, v čem konkrétně spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[11] Podle § 9 odst. 2 zákona o poskytování dávek má nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku.

[12] Podle § 9 odst. 2 zákona o poskytování dávek jsou zdravotní postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání uvedeny v příloze k tomuto zákonu.

[13] Podle části I. bodu 4 přílohy k zákonu o poskytování dávek se za zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla považují zdravotní postižení uvedená v bodě 1 písm. a), b), d) až i) a l), a těžká nebo hluboká mentální retardace a stavy na rozhraní těžké mentální retardace.

[14] Podle části I. bodu 1 písm. g) se za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí považují těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních

celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy; funkčním celkem se přitom rozumí trup, pánev, končetina.

[15] K dalším kasačním námitkám Nejvyšší správní soud konstatuje, že vzhledem k dispoziční zásadě řízení před soudem je rozsah přezkumu dán textem kasační stížnosti stěžovatele (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014-70). Obsah a kvalita kasační stížnosti proto do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale logicky i obsah rozsudku soudu. Je proto odpovědností stěžovatele, aby v kasační stížnosti dostatečně specifikoval skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí krajského soudu. Rozsudek krajského soudu je tedy přezkoumáván v intencích kasačních námitek, se zřetelem k důvodům obsaženým v § 103 odst. 1 s. ř. s.

[16] Nejvyšší správní soud úvodem zdůrazňuje, jak už ostatně vyložil i krajský soud, že povahu zdravotního postižení z hlediska splnění podmínek nároku na zvláštní příspěvek posuzuje v odvolacím řízení Posudková komise MPSV zřízená na základě zákona. Její posudek je poté stěžejním podkladem správního řízení. Odvolací správní orgán ani následně soudy z logiky věci nemají pravomoc posuzovat odborné závěry v posudku, ale zkoumají pouze jeho kvalitu – podrobují jej testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti; přitom zohledňují také jeho objektivitu (v podrobnostech rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016-22, či ze dne 16. 2. 2022, č. j. 3 Ads 187/2020-31). Pokud by na jeho základě vyvstaly nesrovnalosti, či by posudek byl nesrozumitelný nebo nedostatečně odůvodněný, může soud vyžádat další (revizní) posudek; v opačném případě se pro účely řízení považuje posudek za závazný. Stěžovatelovo tvrzení o tom, že žalovaný i krajský soud vycházeli nekriticky z obsahu posudku, tedy nebylo na místě.

[17] Ohledně námitky, že se krajský soud dostatečně nezabýval žalobní námitkou stěžovatele, dle níž žalovaný nezjistil zdravotní stav stěžovatele vyčerpávajícím způsobem, Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud postupoval řádně v mezích možného přezkumu. Krajský soud se dostatečně zabýval žalobní námitkou stěžovatele týkající se povahy jeho zdravotního postižení, interpretoval závěry posudkové lékařky i posudkové komise a na nich vysvětlil, proč nebylo shledáno naplnění žádného zákonem vymezeného postižení. Krajský soud také prostudoval kvalitu posudku Posudkové komise MPSV a shledal, že komise vycházela ze všech dostupných zdrojů informací o zdravotním stavu stěžovatele, které řádně zohlednila, její závěry jsou s nimi v souladu a jsou i řádně a srozumitelně odůvodněny. Krajský soud tedy při přezkumu nepochybil, neboť ověřil, že zdravotní stav stěžovatele byl posouzen ze všech dostupných dokumentů, a tedy i vyčerpávajícím způsobem, tj. úplně, a závěry komise byly srozumitelně a řádně odůvodněny, tudíž i jednoznačně a přesvědčivě.

[18] Krajský soud nepochybil ani tím, že si nevyžádal znalecký posudek k posudku Posudkové komise MPSV, jelikož, jak již bylo zmíněno výše, neshledal v posudku při jeho přezkumu žádné nesrovnalosti a shledal jej souladným s požadavky na kvalitu posudků, tudíž ani takovou povinnost neměl. Nejvyšší správní soud v této souvislosti uvádí, že předmětný posudek skutečně všechny požadavky splňuje, a nevykazuje ani žádné znaky, které by zpochybňovaly jeho správnost. Krajský soud neměl povinnost vyžádat si znalecký

pokračování

posudek ani v souvislosti se stěžovatelem předloženou zprávou jeho praktické lékařky ze dne 20. 2. 2020. Jak již srozumitelně vyložil krajský soud, zpráva ošetřující lékařky byla předložena až v řízení před soudem, a jejím zohledněním by tedy krajský soud porušil stěžejní princip soudního přezkumu, dle něhož musí vycházet ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu. Krajský soud již věcně neposuzuje žádost o příspěvek, ale pouze přezkoumává správnost postupu správních orgánů. Zároveň zpráva ošetřujícího lékaře, který nemá posudkovou atestaci, by ani nemohla mít přímý vliv na posouzení povahy zdravotního postižení, pouze by byla dalším zdrojem poznatků o zdravotním stavu žadatele. Krajský soud neporušil ani princip volného hodnocení důkazů, když podle stěžovatele předem hodnotil důkaz, aniž by jej provedl. Krajský soud pouze nad rámec přezkumu konstatoval, že i kdyby mu ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. nebránilo zohlednit stěžovatelem předloženou zprávu praktické lékařky, tato zpráva by jeho závěr nezměnila. Neobsahuje totiž žádné stávající nebo nové informace týkající se posouzení nároku stěžovatele ve věci příspěvku na motorové vozidlo.

[19] K poslední námitce stěžovatele týkající se zkrácení jeho procesních práv Nejvyšší správní soud shrnuje, že stěžovatel byl poučen zcela běžným a řádným způsobem, a vzhledem k tomu, že nevyužil svého práva na prodloužení lhůty k vyjádření se k podkladům rozhodnutí, ani se žádným způsobem (prostřednictvím zástupce či domluvy se žalovaným) nepokusil s posudkem komise seznámit, nelze mít jeho námitku stran nemožnosti seznámit se se spisem za důvodnou. Délka stanovené lhůty přitom objektivně není nepřiměřená ani v návaznosti na zdravotní stav stěžovatele, neboť mohl využít řadu způsobů, jak se se spisem seznámit jinak, nemusel se dostavit osobně (obdobně ve vztahu ke stejnému stěžovateli Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 6. 2021, č. j. 5 Ads 106/2021-23). Ke shodným závěrům dospěl i krajský soud a tyto srozumitelně vyložil.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[20] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Nejvyšší správní soud nezjistil ani žádný důvod pro zrušení napadeného rozsudku z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl tedy kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, podle § 60 odst. 2 s. ř. s. však nemá jako správní orgán rozhodující ve věci sociální péče na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. prosince 2022

Mgr. Eva

Š
o
n
k
o
v
á

předsedkyně senátu